

50. ЛНБ НАН України ім. В. Стефаника, ф. 167, оп. II, спр. 483/ п. 21, арк. 4.
 51. Там само, арк. 1.
 52. Шематизм ... на роки 1906. - Львові. - С. 8.
 53. Там само, арк. 9.
 54. Там само, арк. 6.
 55. Митропол. консисторія // Слово. - Ч. 114. - Львові, Вторник, 2 (14) Октября 1873. Рочникъ XIII. - С. 3.
 56. Шематизм ... на роки 1886. - Львові. - С. 20.

57. ЛНБ НАН України ім. В. Стефаника, ф.167, оп. II, спр. 483/п. 21, арк. 4.
 57. ЛНБ НАН України ім. В. Стефаника, ф. 167, оп. II, спр. 483/ п. 21, арк. 6 зв. - 8.
 58. ЛНБ НАН України ім. В. Стефаника, ф. 167. II. 1542, п. 51, арк. 4 - 5.
 59. ЦДІАЛ, ф. 451, оп. 2, спр. 45, арк.13.
 60. Каровець М. Українці - ректори... - С. 14 - 15.

H. Matviyenko

THE TEACHERS UKRAINIANS OF THE THEOLOGICAL FACULTY OF THE L'VIV NATIONAL UNIVERSITY: EDUCATIONAL AND CAREER GROWTH

The article highlights issues of the educational level of the teachers of the theological faculty of the L'viv University. Quality education within the Austro-Hungarian Empire and beyond, opened to the theologians the opportunity of personal career development. This is illustrated by the specific examples of scientific paths of the teachers Ukrainians.

Key words: L'viv University, theological faculty, teachers, professors.

© Г. Матвієнко

Надійшла до редакції 25.06.2012

УДК: 94:655.41(477) "1920/1930"

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИДАВНИЦТВ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ В 20-30-ті рр. ХХ ст.

ВАЛЕНТИНА МОЛОТКІНА,

кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та культури України

Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди

У статті аналізуються особливості кадрового забезпечення видавництв УСРР у 1920-1930-ті рр. Показано, що втручання партійно-радянського керівництва у внутрішню діяльність видавництв від самого початку радянського періоду стало нормою. На відповідальні посади призначали людей не за фаховим рівнем, а за партійною приналежністю і не лише членів комуністичної партії, але й із відповідним партійним стажем. Якщо в 1920-ті рр. проблему кадрового забезпечення видавництва вирішували самостійно, а держава лише частково субсидювала систему професійної освіти для поліграфічної промисловості, то в кінці 1920-х - на початку 1930-х років підготовкою спеціалістів для видавничої галузі займалися в основному державні органи.

Ключові слова: видавництво, видавнича справа, кадри, кадрове забезпечення, кадровий склад, спеціаліст.

Постановка проблеми та стан її вивчення. Проблема кадрового забезпечення є завжди актуальною. Нею переймаються всі установи, у тому числі й видавництва. Потреба вивчення видавничої справи 1920-1930-х рр., зокрема кадрового забезпечення видавничих структур, зумовлена сучасними соціально-економічними обставинами в Україні, які багато в чому схожі з тодішньою ситуацією. Нині, як і в досліджуваний період, стихійний ринковий роз-

виток привів у галузь талановитих і цілеспрямованих людей різних професій, які опанували новітні технічні й технологічні досягнення майже самотужки. Освіта не встигала за бурхливим прогресом. Постаивши редактора в епіцентр видавничої справи, галузь висунула вимогу вищій школі щодо принципової зміни підготовки видавничих кадрів. Досліджувана проблема має цінне наукове значення, оскільки дає змогу розкрити особливості формування

кадрового складу видавництв та виявити можливості практичного запровадження прогресивного досвіду минулого.

Хоча деякі аспекти підготовки спеціалістів для видавничої галузі й були вже досліджені радянськими істориками [5], проте в наш час існує необхідність об'єктивного аналізу й нового погляду на проблему. У сучасній науковій літературі проблема кадрового забезпечення видавництв УСРР у 1920-1930-ті рр. ще не дістала належної уваги дослідників.

У статті автор ставить за мету на основі об'єктивного й комплексного підходу дослідити особливості кадрового забезпечення видавництв УСРР у 1920-1930-ті рр.

Виклад основного матеріалу. Суспільно-економічний, політичний та культурний розвиток радянської держави вимагав кваліфікованих спеціалістів, але на початку 1920-х рр. у видавничій сфері працювало всього 20 % від загальної кількості зайнятих у цій галузі промисловості в дореволюційний період. Переважна більшість кваліфікованих спеціалістів пішла працювати в інші галузі господарства, а деякі, не погоджуючись із новою політикою держави (в основному стара інтелігенція) емігрували. А ті, що залишилися, розпочати повномасштабний процес відновлення роботи у видавничій галузі не могли. До того ж головним критерієм, яким керувалися експертні комісії при біржах праці під час відбору кадрів, було класове походження та ідеологічна стійкість, а не рівень компетентності та професіоналізму [2, с. 119], тому висококваліфіковані редактори, друкарі з 20-річним фаховим стажем "не витримували перевірки", а замість них на роботу приймалися малоосвічені, але "політично свідомі" особи пролетарського походження.

Ще одним із факторів, який впливав не лише на долю робітника, а й на організацію чи установу, де він працював, був принцип партійності. Як правило, призначав на посади та затверджував списки членів правління видавництв Агітпроп ЦК КП(б)У. Зокрема, Агітпроп ЦК затвердив список членів правління видавництва "Молодий робітник" у складі Васютіна, Борисова, Федорова, Димонштейна, Затонського, Гуревича, Ножницького, Макара і Крайніна [20, арк. 15]. На посаду секретаря журналу "Безвірник" у видавництво "Селянська правда" була направлена Тетяна Кардіковська [22, арк. 102]. Головним редактором видавництва "Пролетарий" Агітпроп ЦК призначив Мебеля [25, арк. 35]. Завідувачем видавництва "УРЕ" було призначено Агуфа. Редколегію в складі Скрипника, Любченка, Чубаря, Хвилі, Затонського, Шліхера і заступника головного редактора Є. Черняка також затверджував Агітпроп [31, арк. 15].

У видавництвах "Пролетарий", "Червоне село", "Гарт", "Плуг" були в основному представники КП(б)У. Так, згідно зі звітними даними за 1923 р. видавництва "Пролетарий", його членами переважно виступали представники КП(б)У [16, арк. 29]. Усього в період з 1922 до 1923 рр. співробітниками видавництва "Пролетарий" було 38 осіб [11, арк. 1]. Члени видавничого кооперативного товариства "Гарт", щоб затвердити свою організацію, залучили до неї господарчі органи, пролетарські організації та рядових членів КП(б)У.

Більше половини від загальної кількості працівників у видавництвах не належали до більшовицьких політичних організацій, у видавництвах "партійців було особливо мало" [21, арк. 22]. Прикладом є ви-

давництво "Книгоспілка", де лише серед співробітників торговельного відділу в 1924 р. 4 особи були членами комуністичної партії. Звісно, вони займали найвищі посадові місця у відділі, а 34 - позапартійні [15, арк. 13]. У видавництві "Робітник Донбасу" безпартійних було 73 %, партійних - 27 % [13, арк. 5]. Із 75 працюючих у правлінні, центральному книжковому магазині, базисному складі, періодичному відділі й у редакціях усіх видавництв журналу "Пролетарий" лише 13 ос. були комуністами й комсомольцями [25, арк. 23]. У видавництві "Рух" працювало два комуністи, але, як зазначав голова ЦК Ду І. Кулик, "їхній вплив там був непомітний" [9, арк. 31].

Діяли також і видавництва, співробітники яких були безпартійними. Роботою видавництва "Друкар", яке належало до категорії дореволюційних, керували колишні соціал-федералісти (П. Балицький, Е. Балицький, І. Лубенець, Х. Литвинович, В. Маяковський) [10, арк. 24], усі були позапартійні. Видавництво "Сяйво" очолювали Комендант та Ніковський, видавництво "Маса" - Атаманюк, Підмогильний, Івченко та Фальковський [26, арк. 73]. На чолі видавництва "Космос" також стояли "люди чужі, не свої" [26, арк. 77].

Тож, оскільки нової генерації кадрового складу, на який можна було б покластися, не було, держава вирішує зробити акцент на старі кадрові ресурси, але з повним контролем їхньої роботи. На губкомі КП(б)У покладалось завдання здійснювати ідейний контроль за діяльністю громадських, кооперативних та відомчих видавництв, укріплювати кадри, залучати комуністів до праці в кооперативних та інших непартійних видавництвах. Як правило, на посади відповідальних редакторів ЦК призначав "видних" партійних працівників, які не мали господарського досвіду в галузі видавничої справи. Крім того, керівники часто змінювались. Так, із 1923 до 1924 р. обов'язки відповідальних редакторів видавництва "Коммунист" несли Шубін, Мануїльський, Квірінг, Скрипник, Затонський, Курносов, Попов. Обов'язки завідувача видавництва - Полянський, Ланський, Львовський, Ординський, Успенський, Курносов, Есс (з них Львовський, Успенський і Курносов уважались уповноваженими ЦК [24, арк. 53]. Та й службові стосунки редактора й уповноваженого ЦК (зав. видавництва) не були визначені жодним актом і головним чином залежали від особистих. Це привело до створення атмосфери повної безвідповідальності й обумовлювало ряд "недостатньо продуманих" рішень завідувача видавництва, які ставили видавництво в тяжке становище. Накази підписувались не редактором, як головним розпорядником видавництва, а завідувачем видавництва або завідувачем головної контори. Фактично у видавництва було декілька господарів, які діяли самостійно, незалежно один від одного [24, арк. 51].

Хоча, згідно із циркуляром ЦК ВКП(б) "Про посилення партійного керівництва друком та роботою видавництв" від 22 лютого 1924 р. [3, с. 106], керівні командно-адміністративні посади у видавництвах і належали членам КП(б)У та ЛКСМУ [19, арк. 28], та, як зауважував завідувач ДВУ М. Полянський, звітуючись перед ЦК КП(б)У, "особливо важко було забезпечити робітниками секції соціально-економічних наук та літератури й мистецтва, де голови і хоча б декілька членів повинні бути комуністами" [21, арк. 2].

Ставилися питання й про участь комуністів у приватних видавництвах [20, арк. 76], де вони могли

працювати лише як виняток, тільки з дозволу партійних комітетів [4, с. 143].

Щодо представників інших партій, то їх, як правило, звільняли. Так, завідувач ДВУ М. Полянський, виправдовуючись перед секретарем ЦК КП(б)У Квірінгом, заявив, що "Пустовойтов і Лютіков, зареховані технічними працівниками, приховали свою приналежність до лівих есерів. Та після вказівки ДПУ були звільнені. Лесновський, який працював раніше, Пустовойтов, Лютіков ніяких відповідальних обов'язків не несли. Сухов вийшов із меншовицької партії, тому його знання використовують для роботи суспільних наук, для курсу економічної географії, для антирелігійної пропаганди" [21, арк. 7].

Хоча були випадки, коли навіть у партійних видавництвах працювали люди із "сумнівною" репутацією. Так, у складі рекламного відділу видавництва "Коммунист" працював агент із продажу Бловштейн, засуджений радянською владою за службові злочини (хабарі) до смертної кари [24, арк. 4].

У другій половині 1920-х років у видавництвах також відчувався дефіцит комуністів. Зокрема, партосередок ДВУ становив 12,5 %. В основному це була адміністративно-редакторська верхівка [30, арк. 11]. Та після того, як ДВУ довелося протягом року (1929 р.) звільнити 2 редакторів сектора видання технічної літератури (1 позапартійний, 1 партійний) як таких, "що не справилися з роботою", і призначити на посаду редактора технічної літератури ("внаслідок довгих пошуків", бо "здобути комуніста редактора-організатора через Оргрозпод ЦК не пощастило") робітника - "висуванця з підприємства" [30, арк. 8], було вирішено "перевірити й зміцнити редакційний склад ДВУ відповідальними партійними робітниками" [30, арк. 12]. Із 7 членів правління видавництва "Західна Україна" лише 3 були членами КП(б)У [28, арк. 15]. Неприпустимим було й те, що редвидавничим сектором "Книгоспілки" завідував і був "у ньому політичним редактором протягом 3-х років позапартійний т. Коздо, у складі редвидаву взагалі не було жодного редактора-партійця", а керівники кооперативних центрів "по халтурницькому штампували" заготовлені їхніми спеціалістами поправки, передмови та рецензії [30, арк. 33 зв.]. У приватних видавництвах, узагалі, редакторами працювали "чужі люди з націоналістичного табору" [27, арк. 22].

Якщо в 1922-1924 рр. в Україні було майже відсутнім авторське середовище [23, арк. 34], то в II половині 1920-х рр. у видавництвах уже відчувався дефіцит "кваліфікованих" авторів та "відповідальних" редакторів-марксистів, критиків [27, арк. 22]. Так, у резолюції наради при відділі преси від 1928 р. зазначалось, що "питання організації авторів, літературних робітників, критиків навколо основних видавництв не набирає тих розмірів, що повинні виникати з відповідних постанов партії. За останні 2 роки ми не маємо значного притягнення до роботи нових молодих марксистських критиків", а видання українських класиків "по-старому переважно перебуває в руках чужих нам людей (Єфремов, Ніковський та ін.)" [29, арк. 159]. Зокрема, склад авторів по кооперативному сектору мав 30 % "партійців" [30, арк. 33 зв.]. Відсутність кваліфікованих сил (авторів, редакторів) у видавництві "БІП" призвела до того, що воно випустило кілька видань "халтурного" характеру й "навіть дещо з меншовицькими ухилами" ("Робота фабзавкомів" Яковлева) [27, арк. 18].

Проблему кадрового забезпечення видавництва вирішували самостійно, оскільки держава могла їм

допомогти лише політпрацівниками. Особливо гостро проблема кадрового забезпечення постала під час українізації, коли від робітників та службовців, у першу чергу видавничої галузі, обов'язково вимагалися знання української мови. Знайти не тільки українських авторів, а й редакторів, коректорів, перекладачів та складальників, які знали українську мову, було важко. Так, завідувач ДВУ М. Полянський у 1924 р. у листі до секретаря ЦК КП(б)У Квірінга бідкався, що "на відміну від Києва та Одеси, де є знавці іноземних мов, у Харкові за автора, редактора, перекладача, навіть кваліфікованого коректора йде буквально бійка між видавництвами" [21, арк. 6-7].

Деякі видавництва наймали вчителів, які для персоналу проводили курси та гуртки з поглибленого вивчення української мови. Звісно, за цим пильно стежили державні органи. Так, 12 травня 1925 р. Харківський губвідділ спілки працівників освіти запросив у видавництва "Пролетарий" дані про наявність у ньому гуртків з вивчення української мови, дані щодо кількості працівників, котрі відвідують подібні гуртки, кількість бажаючих вивчати українську мову, а також у які дні й час вони працюють [12, арк. 7]. У другій половині 1920-х рр. "негайних заходів для підвищення знань української літератури, культури та українознавства між співробітниками філій, а особливо продавцями книг вживав" "Український робітник", який з метою підбору робітників із вищою кваліфікацією, що досконало володіють українською мовою й знають українську культуру, в обов'язковому порядку переглядав штат співробітників українського відділу [14, арк. 27].

Також не вистачало кваліфікованих видавничих працівників. Рукописи з видавництва надходили інколи просто неграмотними. Для того, щоб читати книжкову коректуру, мало бути письменною людиною й уміти виправляти літерні помилки, треба знати основні правила набору, верстки, друку. А в більшості випадків книжковий коректор тільки стежив за літерними помилками. Тому в кінці 1925 р. у Харкові підготовку до набору рукописів, що надходили з видавництв, і навчання коректорів найбільші друкарні (ім. Фрунзе, "Червоний друк") узяли на себе [5, с. 88].

Станом на 1 січня 1929 р. лише 2,6 % працівників поліграфії України мали вищу освіту, у тому числі лише 1,2 % - вищу технічну й менше 0,5 % - спеціальну [5, с. 105]. За розрахунками Ради з'їздів видавництв УСРР, що проходив у 1930 р., потреба в додаткових кадрах (редакторських працівників, працівників розповсюдження та поліграфістів середньої та вищої кваліфікації) у 1932/33 р. складала 32385 осіб. Тобто кількість потрібних видавництвам кваліфікованих робітників через 3 роки мала бути вдвічі вищою за ту, що працювали у видавництвах [33, арк. 33].

Керівний склад видавництв, зокрема редакторські кадри, були "ще не в достатній мірі насичені більшовицьки загартованими працівниками з потрібним партійним стажем та досвідом громадсько-політичної роботи". Разом із тим, серед редакторських кадрів незначним був і "робітничий прошарок". Щодо безпартійних кадрів, то вони були "соціально чужими та негідними елементами" [32, арк. 13]. Щоби поповнити редакційні апарати політично досвідченими працівниками з достатнім партійним стажем, на роботу у видавництва з інших галузей було "перекинуто" 125 працівників із достатнім партійним

стажем, що мали вищу або комвузівську освіту (із них 25 працівників комсомолу для комсомольської преси). Для підготовки цих працівників до роботи у видавництвах створювались 5-6-тимісячні курси [32, арк. 13 зв.].

Гострий брак підготовлених працівників та велика неукомплектованість навіть основних редакцій та видавництв змушують ЦК КП(б)У організувати при заочних курсах марксизму-ленінізму спеціальний підвідділ із журналістським ухилом [32, арк. 13 зв.]. Для підготовки видавничих кадрів було вирішено: збільшити контингенти студентів з ухилом на видавничу справу в економічних вишах, у ВНЗ Одеси, Києва й у художньому інституті в Харкові [33, арк. 33]. На базі Київського та Харківського поліграфічних факультетів художніх інститутів було вирішено організувати поліграфічний інститут. В Українському поліграфічному інституті, який відкрився 1930 р. у Харкові, було три факультети: інженерно-технологічний зі спеціалізаціями з високого, плоского, глибокого друку та раціоналізації, інженерно-економічний, художньо-конструкторський (перший випуск інженерів поліграфічної промисловості та художників-конструкторів відбувся в 1935 р.) [5, с. 105]. Для забезпечення кадрів авторів, перекладачів, редакторів та інших видавничих робітників у 1930/31 р. факультет журналістики Університету Артема було перетворено на Інститут журналістики [33, арк. 18]; [32, арк. 13 зв.]. Також у 1930 р. Комітет у справах друку організував у Харкові книжково-газетний технікум, де готувалися кадри для книготоргівлі, видавництва і редакцій газет [32, арк. 13 зв.]. При технікумі було відкрито вечірній відділ. У 1931 р. у вечірньому книжковому технікумі вчилася більше 30 робітників із ДВОУ [1, с. 12]. Для підготовки робітників середньої кваліфікації в 1930 р. відкривається ФЗУ "Книгоуч" у Харкові на 50 ос., а в 1930/31 р. відкриття таких закладів планувалося в Одесі, Києві та Дніпропетровську [33, арк. 33].

Проводилась також значна курсова робота. Через курси "Книгоспілки" в 1930 р. планували пропустити до 1200 осіб [8, с. 39]. З 1931 р. відкриваються курси, які готували перекладачів з іноземних мов (англійської, німецької) та курси коректорів, розраховані на 9 місяців [1, с. 12].

Також державу почало турбувати й слабке матеріальне забезпечення друкарів [34, арк. 76]. Відомості, що їх мало ЦК КП(б)У, свідчили про те, що "по всіх районних друкарнях спостерігається плінність робітників", які "часто кидають роботу через незабезпеченість житлом, через незадовільне постачання, несвоєчасну оплату виробітку" [34, арк. 170]. Тому, відповідно до Постанови ЦК ВКП(б) від 15.08.1931 р. видавничу промисловість повинна була "зміцнити видавництва кваліфікованими й витриманими робітниками", які забезпечать "успішну боротьбу з буржуазною та дрібнобуржуазною ідеологією за генеральну лінію партії" [35, арк. 23], [6, с. 7]. У 1931 р. було підготовлено 1549 таких робітників, а за планом на 1932 р. намічено - 5959 ос. [35, арк. 24].

Хоча, згідно зі статистичними даними Центрального управління у справах друку, у 1931 р. було підготовлено понад 10,9 тис. спеціалістів, а в 1932 р. - 22,1 [17, арк. 16], проблема кадрового забезпечення продовжувала існувати. Наприклад, видавництво "Пролетарий" станом на 1931 р., додатково потребувало перекаліфікації та оновлення основного складу в кількості 249 осіб [18, арк. 39]. Усього по

видавничій галузі потреба в кадрах у 1932 р. складала 2 478 осіб. Тож держава не повністю задовольняла видавництва спеціалістами високої кваліфікації.

В основному робочу силу видавництва набирали "організованим порядком". Так, у видавництві "На варті" питання про потрібні кадри обговорювались на широких нарадах виробничого характеру відповідно до промфінплану. Літредакторат укладав угоди з кваліфікованими перекладачами на прикріплення їх до видавництва, вів переговори з кандидатами на посади літредакторів, організовував справу прикріплення до видавництва постійних кадрів коректорів й уведення до штату додаткових літредакторів та коректорів [7, с. 5].

Та через недостатню кваліфікацію робітників у видавництвах спостерігалась значна плінність кадрів. Гостро стояло й питання про підвищення кваліфікації працівників. Адже у видавництвах здебільшого працювали молоді кадри - комсомольці ("Молодий більшовик") [7, с. 4]. Певна плінність робочої сили спостерігалась і в Держтехвидав. А через те що сектор кадрів ДВОУ "не спромігся забезпечити його потрібними кадрами" (перекладачів, редакторів, коректорів, рахівників тощо) і "не задовольняв заявок, які подавала адміністрація видавництва, співробітники набиралися "хаотично, не планово" [7, с. 6].

Висновки

Отже, втручання партійно-радянського керівництва у внутрішню діяльність видавництв від самого початку радянського періоду її історії стало нормою. На відповідальні посади призначали людей не за фаховим рівнем, а за партійною приналежністю і не лише членів комуністичної партії, але й із відповідним складом формувалася за принципом ідейної єдності. Кваліфікація спеціаліста визначалась не професійно-фаховою підготовкою, а партійною приналежністю та партійним стажем. Якщо в 1920-ті рр. проблему кадрового забезпечення видавництва вирішували самостійно, а держава лише частково субсидіювала систему професійної освіти для поліграфічної промисловості, то в кінці 1920-х - на початку 1930-х років підготовкою спеціалістів для видавничої галузі займалися в основному державні органи. Та повністю задовольнити видавництва спеціалістами високого фаху держава не змогла.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кадри // Радянський книгар. - 1931. - № 10-11. - С. 12.
2. Кіжун В. К. Видавничу діяльність державних, суспільно-політичних та громадських організацій в 20-ті роки : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / В. К. Кіжун. - К., 1994. - 206 с.
3. Книга и книжное дело в Украинской ССР : сб. материалов 1917-1941. - К., 1985. - 478 с.
4. Культурне будівництво в УРСР. Найважливіші рішення Комуністичної партії і радянського уряду 1917-1959 рр. : зб. док. - Т. I. - К., 1960. - 882 с.
5. Машталір Р. М. Розвиток поліграфії на Україні / Р. М. Машталір. - Львів : Вища школа, Вид. при ЛДУ, 1974. - 188 с.
6. Про видавничу роботу : Постанова ЦК ВКП(б) від 15 серпня 1931 року на доповідь ОГІЗу // Радянський книгар. - 1931. - № 24. - С. 4-7.
7. Перевірка виконання 6 вказівок т. Сталіна по видавництвах // Радянський книгар. - 1931. - № 36. - С. 4-7.
8. Хроніка. Кооперативна книготоргівля перед новими завданнями // Радянський книгар. - 1930. - № 17-18. - С. 37-39.

9. Центральний державний архів вищих органів влади і управління України (далі - ЦДАВОВ України), ф. 166, оп. 2, спр. 922, 79 арк.

10. ЦДАВОВ України, ф. 166, оп. 4, спр. 970, 91 арк.
11. ЦДАВОВ України, ф. 168, оп. 1, спр. 867, 1 арк.
12. ЦДАВОВ України, ф. 168, оп. 1, спр. 870, 29 арк.
13. ЦДАВОВ України, ф. 174, оп. 1, спр. 78, 24 арк.
14. ЦДАВОВ України, ф. 174, оп. 2, спр. 1, 83 арк.
15. ЦДАВОВ України, ф. 292, оп. 1, спр. 115, 56 арк.
16. ЦДАВОВ України, ф. 337, оп. 1, спр. 814, 53 арк.
17. ЦДАВОВ України, ф. 555, оп. 1, спр. 36, 37 арк.
18. ЦДАВОВ України, ф. 555, оп. 1, спр. 86, 147 арк.
19. Центральний державний архів громадських об'єднань України (далі - ЦДАГО України), ф.1, оп. 20, спр. 638, 60 арк.
20. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 1770, 172 арк.

21. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 1775, 136 арк.
22. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 1843, 134 арк.
23. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 1847, 40 арк.
24. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2015, 111 арк.
25. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2263, 70 арк.
26. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2493, 232 арк.
27. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2695, 71 арк.
28. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2696, 17 арк.
29. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2698, 181 арк.
30. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2926, 58 арк.
31. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 2927, 17 арк.
32. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 3090, 71 арк.
33. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 3103, 67 арк.
34. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 4183, 185 арк.
35. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 20, спр. 5299, 58 арк.

V. Molotkina

THE STAFF ENSURING OF PUBLISHING HOUSES OF THE SOVIET UKRAINE IN 20th-30th OF XX CENTURY

The article deals with special features of staff ensuring of USSR's publishing houses in 20-30th of XX century. It is shown that interference of party-soviet leadership into the inner activity of publishing houses became a norm from the very beginning of the soviet period of it's history. In positions of responsibility assigned to people not on professional level, and by party affiliation and not only members of the Communist Party, but also to the respective party experience. If in the 1920th the problem of staff ensuring of publishing house settled on their own and the state is only partially subsidized the system of vocational education for the printing industry, then at the end of the 1920th to the early 1930th essentially the Governments were engaged in training of experts for the publishing industry.

Key words: publishing house, publishing business, staff, staff ensuring, staff complement, specialist.

© В. Молоткіна

Надійшла до редакції 10.07.2012

УДК 94(477.8)

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ІСТОРІЇ ГАЛИЧИНИ КІНЦЯ ХVІІІ - ПОЧАТКУ ХІХ ст. У НАУКОВОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ІВАНА КРЕВЕЦЬКОГО

ЛЮБОМИРА ФЕДУНИШИН,

аспірант кафедри історії України Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

У статті розглянуто наукову діяльність І. Кревецького в контексті бібліографічних досліджень. Це дало можливість автору стверджувати, що вивчення локальної історії Галичини кінця ХVІІІ - початку ХІХ ст. в інтерпретації вченого відображає основні концепти історизму. Автор доходить висновку, що феноменальність І. Кревецького в контексті його бібліографічного аналізу історичних фактів засвідчує, як важливо вивчати історію на основі національної історіографії, оскільки закордонні дослідники не завжди об'єктивно висвітлюють історико-хронологічний перебіг подій, а інколи вносять своє суб'єктивне бачення, змінюючи тим самим справжній історичний розвиток. Дослідження І. Кревецького виступає фундаментальною основою для вивчення історії Галичини та України в цілому.

Ключові слова: бібліографія, Галичина, І. Кревецький, локальна історія.

Постановка проблеми. Сучасне вивчення історії України, зокрема Галичини, вимагає після багатьох років радянського та партійно-ідеологічного викладу історії детального аналізу історичної спад-

щини призабутих дослідників, які відіграли важливу роль у становленні української історіографії.

До маловідомих постатей історії України першої половини ХХ ст. належить галицький історик Іван